

17.05.

9-Б

укр.мова

Добровольська В.Е.

Узагальнення і систематизація з теми « Текст як одиниця мовлення»

Мета: повторити відомості про текст, його основні ознаки, будову тексту.
розвивати навички визначати мікротему й абзац; виховувати любов до природи, обережне поводження з вогнем.

Хід уроку

I. Актуалізація опорних знань

Повторимо відомості.

Текст поділяється на абзаци. Кожен із них додає щось нове, і в ньому теж можна визначити свою тему, яка називається **мікротемою**. Тому текст має **тему**, а його абзаци — **мікротеми**. Скільки в тексті **абзців**, стільки й **мікротем**. У кожній мікротемі є **тематичне речення**, в якому й виражена мікротема. Кожен абзац пишуть із нового рядка.

Тема тексту розкривається за допомогою мікротем. **Мікротема** — це частина загальної теми. **Абзац** — це частина тексту, об'єднана однією мікротемою.

II. Опрацювання навчального матеріалу

✓ Прочитайте. Який із цих записів є текстом, а який не можна так назвати? Чому? Текст перепишіть. Визначте його тему і мікротеми.

Варіант 1

Мисливці з лісу принесли маленьке лисенятко. Перегукуючись, ішли діти лісом, щедро залитим сонячним промінням. Я люблю виконувати творчі завдання.

Варіант 2

Мисливці принесли з лісу маленьке лисенятко. Поселилось воно в старенькій собачій будці. Перші дні сиділо тихесенько, навіть носа не показувало. Але незабаром звірок посмілішав і почав вилізати з будки.

Дослідження-зіставлення

Прочитайте два набори речень і визначте, який із них ми можемо назвати зв'язним текстом?

- Найбільш небезпечними є лісові пожежі. Протягом свого життя кожна людина багато разів буває біля води, купаючись у години відпочинку, переправляючись через ріки та озера тощо. Будь-яка вулиця складається з проїзної частини, узбіччя та тротуару.
- Пожежі – найбільш масове і розповсюджене лихо: вони відбуваються практично в усіх районах нашої країни, особливо в лісах, на торф'яниках, полях. У 90 % випадків причиною виникнення лісових пожеж стає людина, яка необережно поводить із вогнем і не звертає уваги на необхідність суворого дотримання правил протипожежної безпеки.

«Займи позицію»

1. Визначте кількість мікротем у тексті.
2. Чи співпадають абзаци з мікротемами?
3. Скільки тематичних речень у тексті?

Вогонь – друг?

Вогонь – один із найперших помічників людини. Тисячі років назад він зігрівав людину, захищав її від диких звірів, допомагав готувати їжу.

Він і зараз залишається нашим другом. Але якщо з ним поводитися неправильно, то він може перетворитися в жорстокого ворога.

Пожежа може статися не тільки в квартирі, а й у природі, в транспорті, в громадських місцях. Причини пожежі можуть бути різні: електроприлади, газ, вибухонебезпечні речовини.

Де б ви не знаходились, пам'ятайте, що ваша поведінка може стати причиною цієї пожежі, або навпаки – допоможе попередити її. Не забувайте: дотримання правил протипожежної безпеки – запорука спокійного життя.

Лайфхак "Будова тексту або Секретна схема для створення історій"(для перегляду перейдіть за посиланням)

https://www.youtube.com/watch?v=IobwoGxYYxU&ab_channel=DREAMSCHOOL

Домашнє завдання

Робота з деформованим висловлюванням.

— Прочитайте. Розташуйте речення так, щоб утворилося зв'язне висловлювання. Поділіть на абзаци.

— Визначте складні синтаксичні цілі. Аргументуйте свою думку, назвавши їх ознаки.

На заході днів вона засяє нестерпучим блиском. Молодість, як дивовижний рубін, мусить горіти на серці. І погасне. Бо другої молодості немає у світі. Життя є молодість, труд і любов. Усе життя людина лише шліфує грані своєї молодості. У радісній знеможі він пахтить, як дорога. Він є вірним другом. Він не зраджує. Труд, як материнська рука, веде нас по стежці. Вона знає такі таємниці, що від них розривається серце, як стигла слива, надвоє. Скільки людей співало їй! Відчуваю її, як дорогу, теплу долоню на голові. Вона перебирає моє волосся, лоскоче мене за вухом, ніби я якесь мале. Любов. А вона, пишна, сходить, сонцем іде на небо, світить, б'є в очі, як у глибокий колодязь пустелі. І молодість дзвенить. Вона — щось таке, що підносить людину вгору, і завмирає в неї дух (За Ю. Яновським).